

شماره:	۹۷/۱۷۴۴۸۴
تاریخ:	۱۳۹۷/۰۴/۱۲
بخشنامه به دستگاه‌های اجرایی و مهندسان مشاور	
موضوع: دستورالعمل تعیین حق الزحمه خدمات نظارت	
<p>در چارچوب نظام فنی و اجرایی یکپارچه کشور، موضوع ماده (۳۴) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور و ماده (۲۳) قانون برنامه و بودجه و مواد (۶) و (۷) آیین‌نامه استانداردهای اجرایی طرح‌های عمرانی مصوب سال ۱۳۵۲، دستورالعمل پیوست در ۳۵ صفحه به همراه ۳ ضمیمه که مبنای آن به تصویب شورای عالی فنی رسیده است، از نوع لازم‌الاجرا برای تعیین حق الزحمه خدمات نظارت مهندسان مشاور در پروژه‌های غیرصنعتی که به صورت سه عاملی اجرا می‌شوند، ابلاغ می‌شود تا در قراردادهایی که از تاریخ ۹۷/۰۱/۰۱ منعقد می‌شوند، با رعایت موارد زیر به مورد اجرا گذاشته شود. در خصوص قراردادهای منعقدشده از تاریخ ۹۶/۰۴/۰۱ تا تاریخ ۹۷/۰۱/۰۱ ضوابط بند ۸ ملاک عمل می‌باشد:</p> <p>۱- خدمات نظارت بر اجرای عملیات (شامل نظارت قبل از اجرا، حین اجرا و بعد از اجرا) به صورت یکپارچه به مهندس مشاور واگذار می‌شود و قابل تفکیک در قراردادهای جداگانه نیست (به جز کارهای نیمه‌کاره‌ای که قرارداد مهندس مشاور قبلی خاتمه داده شده و مهندس مشاور جدید ادامه خدمات نظارت را ارائه خواهد داد).</p> <p>۲- قرارداد خدمات نظارت باید به صورت مستقل از قرارداد مطالعه و طراحی پروژه و پس از اتمام طراحی تفصیلی (مرحله دوم) و قبل از انتخاب پیمانکار منعقد شود.</p> <p>۳- برای انجام خدمات نظارتی که به روش تعرفه، موضوع بند (۶) ماده (۱۶) آیین‌نامه خرید خدمات مشاوره، مصوبه شماره ۱۹۳۵۴۲/ت/۴۲۹۸۶ک مورخ ۱۳۸۸/۱۰/۱ واگذار می‌شوند، حق الزحمه قرارداد براساس مفاد این دستورالعمل محاسبه می‌شود و اعمال هرگونه ضریب افزایشی یا کاهشی (پلوس یا مینوس) به حق الزحمه تعیین‌شده براساس دستورالعمل پیوست، ممنوع است.</p> <p>۴- استفاده از این دستورالعمل برای ارزیابی پیشنهاد مالی مهندسان مشاور، تعیین و پرداخت حق الزحمه آن‌ها، در روش‌های انتخاب براساس کیفیت (QBS) و انتخاب بر اساس کیفیت و قیمت (QCBS) ممنوع است.</p> <p>۵- در پروژه‌هایی که از محل اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای تامین اعتبار می‌شوند، خاتمه دادن به قرارداد نظارت توسط کارفرما، موضوع بند (۱-۲۲) موافقت‌نامه و شرایط عمومی قراردادهای خدمات مشاوره (پیوست بخشنامه شماره ۵۴/۲۴۶۰-۱۰۵/۸۴۲ مورخ ۱۳۷۹/۰۴/۲۹)، باید به تأیید مقام کارفرمایی که موافقت‌نامه مربوط را با سازمان برنامه و بودجه کشور یا استان‌ها امضا کرده است، برسد.</p> <p>۶- برای پروژه‌هایی که مبلغ برآورد اجرای کار، برای درج در اسناد مناقصه، بیش از ده برابر نصاب معاملات متوسط باشد، انجام نظارت به صورت امانی ممنوع است.</p> <p>۷- در پروژه‌های طرح و ساخت توأم (EPC)، خدمات نظارت مطابق با بخشنامه شماره ۱۰۱/۸۵۴۲۵ مورخ ۱۳۸۴/۵/۱۵ انجام می‌شود.</p>	

موضوع : دستورالعمل تعیین حق الزحمه خدمات نظارت

۸- برای قراردادهایی که از تاریخ ۹۶/۰۴/۰۱ تا تاریخ ۹۷/۰۱/۰۱ منعقد شده اند، هزینه خدمات از تاریخ ۹۷/۰۱/۰۱ به بعد، براساس بخشنامه ابلاغی سال انعقاد قرارداد و با در نظر گرفتن تعدیل سالانه محاسبه می شود. صورت حساب تعدیل، از حاصل ضرب مبلغ حق الزحمه درخواستی مهندس مشاور (براساس دستورالعمل نظارت سال ۹۶) در ضریب تعدیل سال کارکرد (سال ۹۷) به شرح زیر به دست می آید. مبلغ صورت حساب تعدیل علاوه بر مبلغ حق الزحمه درخواستی مهندس مشاور (براساس بخشنامه ابلاغی سال انعقاد قرارداد)، محاسبه و پرداخت می شود.

۱- (شاخص سال انعقاد قرارداد (۹۶)/ شاخص سال کارکرد) = ضریب تعدیل سال کارکرد

شاخص	سال
۱	۱۳۹۶
۱,۱۴۷	۱۳۹۷

محمد باقر نوبخت

جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور

دستورالعمل تعیین حق الزحمه خدمات نظارت

معاونت فنی، امور زیربنایی و تولیدی
امور نظام فنی اجرایی، مشاورین و پیمانکاران

www.nezamfanni.ir

اصلاح مدارک فنی

خواننده گرامی:

امور نظام فنی اجرایی، مشاورین و پیمانکاران سازمان برنامه و بودجه کشور، با استفاده از نظر کارشناسان برجسته مبادرت به تهیه این ضابطه نموده و آن را برای استفاده به جامعه مهندسی کشور عرضه نموده است. با وجود تلاش فراوان، این اثر مصون از ایراد و اشکال نیست.

از این رو، از شما خواننده گرامی صمیمانه تقاضا دارد در صورت مشاهده هرگونه ایراد و اشکال فنی مراتب را به صورت زیر گزارش فرمایید:

- ۱- شماره بند و صفحه موضوع مورد نظر را مشخص کنید.
  - ۲- ایراد مورد نظر را به صورت خلاصه بیان دارید.
  - ۳- در صورت امکان متن اصلاح شده را برای جاگزینی ارسال نمایید.
  - ۴- نشانی خود را برای تماس احتمالی ذکر فرمایید.
- کارشناسان این امور نظرهای دریافتی را به دقت مطالعه نموده و اقدام مقتضی را معمول خواهند داشت. پیشاپیش از همکاری و دقت نظر جنابعالی قدردانی می شود.

نشانی برای مکاتبه: تهران، میدان بهارستان، خیابان صفی علی شاه - مرکز تلفن

33271 سازمان برنامه و بودجه کشور، امور نظام فنی اجرایی، مشاورین و پیمانکاران

Email: nezamfanni@mporg.ir

web: nezamfanni.ir

باسمه تعالی

پیشگفتار

با توجه به مفاد ماده ۲۳ قانون برنامه و بودجه، تهیه و ابلاغ ضوابط، مشخصات فنی، آیین‌نامه‌ها و استانداردهای اجرایی مورد نیاز طرح‌های عمرانی از وظایف سازمان برنامه و بودجه کشور محسوب می‌شود. در این راستا امور نظام فنی و اجرایی همواره نسبت به تهیه و به‌روزرسانی دستورالعمل‌های مرتبط با تعیین حق‌الزحمه خدمات مشاوره اقدام نموده‌است. "دستورالعمل تعیین حق‌الزحمه خدمات نظارت"، براساس تجارب و بازخوردهای کسب شده درخصوص خدمات نظارت و با هدف ارتقای جایگاه مهندسان مشاور تهیه شده‌است. در این دستورالعمل ضمن یکپارچه‌سازی خدمات نظارت عالی و کارگاهی، سعی شده‌است تا در حد امکان پرداخت حق‌الزحمه نظارت متناسب با پیشرفت فیزیکی پروژه و در قبال تحویل‌شدنی‌های مرتبط انجام شود. همچنین برای حفظ و ارتقاء جایگاه مهندسان مشاور، انتخاب عوامل در اختیار مهندس مشاور بوده و در صورت ارائه پیشنهادهای سازنده‌ای که منجر به کاهش هزینه‌های اجرا شود، پرداخت پاداش مناسب پیش‌بینی شده‌است.

علیرغم تلاش، دقت و وقت زیادی که برای تهیه این دستورالعمل صرف شده، این مجموعه مصون از وجود اشکال و ابهام در مطالب آن نیست، لذا در راستای تکمیل و پربار شدن این ضابطه از کارشناسان محترم درخواست می‌شود موارد اصلاحی را به امور نظام فنی و اجرایی سازمان برنامه و بودجه کشور ارسال کنند. کارشناسان سازمان پیشنهادهای دریافت شده را بررسی کرده و در صورت نیاز به اصلاح در متن ضابطه، نسبت به تهیه متن اصلاحی، اقدام و از طریق پایگاه اطلاع‌رسانی نظام فنی و اجرایی کشور برای بهره‌برداری عموم، اعلام خواهند کرد.

معاونت فنی و توسعه امور زیربنایی بدین وسیله از تلاش و جدیت رییس امور نظام فنی و اجرایی کشور جناب آقای مهندس غلامحسین حمزه مصطفوی، معاون و کارشناسان این امور و همچنین همکاران شرکت راه‌یاب ملل و بخصوص جناب آقای مهندس برهان رستمی به جهت همکاری در امر تهیه و نهایی نمودن این ضابطه، تشکر و قدردانی می‌نماید.

حمیدرضا عدل

معاون فنی، امور زیربنایی و تولیدی

تابستان ۱۳۹۷

گروه تهیه و کنترل

اعضای گروه تهیه کننده:

معاون امور نظام فنی اجرایی، مشاورین و پیمانکاران	نسرین ابوالحسنی
کارشناس امور نظام فنی اجرایی، مشاورین و پیمانکاران	فاطمه بابالو
رئیس گروه امور نظام فنی اجرایی، مشاورین و پیمانکاران	فرزاد پارسا
مهندسین مشاور راهیاب ملل	برهان رستمی
مهندسین مشاور راهیاب ملل	عدنان رستمی
مهندسین مشاور راهیاب ملل	رضا سوقانی
رئیس گروه امور نظام فنی و اجرایی	طاهر فتح‌اللهی
مهندسین مشاور راهیاب ملل	سمیرا قدیری

فهرست مطالب

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
۱	فصل اول - کلیات
۱	۱-۱- هدف و دامنه کاربرد
۱	۲-۱- تعاریف
۶	۳-۱- ضوابط محاسبه و پرداخت حق الزحمه
۸	فصل دوم - خدمات نظارت در دوره قبل از اجرا
۸	۱-۲- مبانی محاسبه حق الزحمه
۹	۲-۲- محاسبه بهای خدمات نظارت در دوره قبل از اجرا
۱۳	فصل سوم - خدمات نظارت حین اجرا
۱۳	۱-۳- خدمات ماهانه حین اجرا
۱۳	۱-۱-۳- مبانی محاسبه حق الزحمه
۱۴	۲-۱-۳- محاسبه بهای خدمات نظارت ماهانه حین اجرا
۱۸	۳-۱-۳- حق الزحمه درخواستی مشاور در خصوص خدمات نظارت ماهانه حین اجرا
۱۹	۲-۳- خدمات نظارت موردی حین اجرا
۱۹	۱-۲-۳- مبانی محاسبه حق الزحمه
۲۰	۲-۲-۳- محاسبه بهای خدمات نظارت موردی حین اجرا
۲۶	۳-۳- خدمات نظارت فنی کارگاهی حین اجرا
۲۶	۱-۳-۳- عوامل فنی کارگاهی
۲۷	۲-۳-۳- محاسبه بهای خدمات نظارت فنی کارگاهی
۲۸	۳-۳-۳- محاسبه حق الزحمه خدمات نظارت فنی کارگاهی
۲۹	۴-۳-۳- حق الزحمه درخواستی مهندس مشاور درخصوص نظارت فنی کارگاهی
۳۲	فصل چهارم - خدمات نظارت در دوره بعد از اجرا
۳۲	۱-۴- مبانی محاسبه حق الزحمه
۳۳	۲-۴- محاسبه بهای خدمات نظارت در دوره بعد از اجرا
۳۵	فصل پنجم - هزینه‌های پشتیبانی
	پیوست ۱ - جدول نمادها
	پیوست ۲ - فهرست گزارش ماهانه
	پیوست ۳ - نقشه پراکنش ضرایب منطقه‌ای

■ فصل اول: کلیات

■

۱-۱- هدف و دامنه کاربرد

۱-۱-۱- این دستورالعمل برای تعیین حق الزحمه قرارداد خدمات نظارت (موضوع بند ۱-۲-۶) که بین مهندس مشاور (موضوع بند ۱-۲-۲) و کارفرما (موضوع بند ۱-۲-۱) منعقد می‌شود، کاربرد دارد. حق الزحمه خدمات نظارت به‌ازای هر پیمان به صورت مستقل محاسبه می‌شود.

۱-۲-۱- این دستورالعمل برای تعیین حقوق عوامل مهندس مشاور که در امور نظارت ارائه خدمت می‌کنند، کاربردی ندارد. قرارداد مربوط به عوامل نظارت مهندسان مشاور در چارچوب قانون کار و ضوابط آن منعقد می‌شود.

۱-۳-۱- قراردادهای خدمات نظارت که در دستگاه‌های موضوع بند (ب) ماده (۱) «قانون برگزاری مناقصات» و ماده (۳۴) «قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور» منعقد می‌شوند، مشمول این دستورالعمل می‌باشند.

۱-۴-۱- چنانچه در خدمات نظارت، نیاز به استفاده از خدمات تملک زمین و ارائه نقشه‌های ارزیابی زمین توسط مهندس مشاور نظارت باشد، موارد با رعایت بند (۱-۳-۷) انجام می‌شود.

۲-۱- تعاریف

۱-۲-۱- **کارفرما:** تمام دستگاه‌های موضوع بند (ب) ماده (۱) «قانون برگزاری مناقصات» و ماده (۳۴) «قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور»

۱-۲-۲- **مهندس مشاور:** شخص حقوقی دارای گواهی تشخیص صلاحیت از سازمان برنامه و بودجه کشور است که برای نظارت بر اجرای کار در چارچوب اختیارات و مسئولیت‌های تعیین شده در اسناد و مدارک پیمان (شامل موافقت‌نامه، شرایط عمومی و مدارک منضم به پیمان) و همچنین قرارداد نظارت و ضمائم آن، از سوی کارفرما به پیمانکار معرفی می‌شود.

تبصره: ضوابط مربوط به استفاده از شخص حقیقی برای نظارت بر اجرای کار طبق ضوابط و آیین‌نامه‌های مربوط بوده و مفاد این بخشنامه برای آن قابل استفاده نمی‌باشد.

۱-۲-۳- **ارکان پروژه:** شامل کارفرما، مهندس مشاور و پیمانکار است.

۱-۲-۴- **قرارداد نظارت:** متن حقوقی است که بین کارفرما و مهندس مشاور برای انجام خدمات نظارت براساس شرح خدمات معین (موضوع بند ۱-۲-۶) و مطابق با پیوست بخشنامه شماره ۵۴/۲۴۶۰-۸۴۲-۱۰۵ مورخ ۱۳۷۹/۰۴/۲۹ امضاء و مبادله می‌شود.

۱-۲-۵- **پیمان:** در این بخشنامه منظور از پیمان، مجموعه اسناد و مدارک قرارداد بین پیمانکار و کارفرما می‌باشد.

۱-۲-۶- **نظارت:** مجموعه خدمات و اقدام‌هایی است که شرح تفصیلی آن براساس دستورالعمل شرح عمومی خدمات مشاوره در دوره ساخت و تحویل کار برای طرح‌های غیرصنعتی، موضوع بخشنامه شماره ۵۴/۹۷۷-۱۲۹۵-۱۰۲ مورخ ۱۳۷۹/۰۳/۱۱ تهیه شده و طبق قرارداد، توسط مهندس مشاور انجام می‌شود.

خدمات نظارت مطابق با جدول (۱-۱) شامل سه دوره می‌باشد:

جدول شماره ۱-۱- خدمات نظارت

خدمات «مدیریت پروژه»			خدمات نظارت
		قبل از اجرا (آغازین)	
خدمات ماهانه (فنی و پشتیبانی دفتر مرکزی)	حین اجرا (برنامه‌ریزی، هماهنگی اجرا، نظارت و کنترل)		
	خدمات موردی (فنی و پشتیبانی دفتر مرکزی)		
	خدمات فنی کارگاهی		
بعد از اجرا (خاتمه و تضمین)			

۱-۶-۲-۱. خدمات نظارت قبل از اجرا

خدماتی مانند برنامه‌ریزی، مهندسی، ارجاع کار به پیمانکار، مهندسان مشاور خدمات جنبی، تأمین کنندگان و سازندگان است که تا قبل از تحویل زمین به پیمانکار توسط مهندس مشاور ارائه می‌شود.

۱-۶-۲-۲. خدمات نظارت حین اجرا

خدماتی مانند برنامه‌ریزی، نظارت بر عملیات اجرایی پیمان (پایش زمان، هزینه و کیفیت)، کنترل و هماهنگی، بررسی صورت وضعیت‌ها، ارائه گزارش‌های پیشرفت و تغییرات محدوده است که از تحویل زمین به پیمانکار تا تحویل موقت توسط مهندس مشاور ارائه می‌شود. خدمات نظارت حین اجرا شامل سه بخش خدمات ماهانه، خدمات موردی و خدمات فنی کارگاهی است.

۱-۶-۲-۳. خدمات نظارت در دوره بعد از اجرا

مجموعه‌ای از خدمات نظارت که پس از تحویل موقت تا تحویل قطعی کار و تهیه شناسنامه پروژه انجام می‌شود.

۱-۷-۲-۱. حق الزحمه خدمات نظارت

حق الزحمه خدمات نظارت در دوره قبل از اجرا، حین اجرا و بعد از اجرا برای هر پیمان (قرارداد پیمانکاری) به صورت جداگانه و مطابق با جداول حق الزحمه در فصل‌های دوم، سوم و چهارم و در ازای تحویل مدارک و مستندات جداول فصل‌های مذکور محاسبه و پرداخت می‌شود. هزینه‌های پشتیبانی (مانند تجهیزات نقشه‌برداری، مسکن و غذا) مربوط به خدمات نظارت در دوره حین اجرا در فصل پنجم لحاظ شده‌است.

۱-۷-۲-۱. ضریب اصلاح ردیف‌های خدمات نظارت

بهای پایه واحد خدمات نظارت در ردیف‌های مندرج در فصول دوم تا چهارم برای پروژه مبنا محاسبه شده‌است. برای محاسبه بهای واحد خدمات نظارت در پروژه‌های مختلف، ضریب اصلاح مربوط در ردیف‌های خدمات نظارت اعمال می‌شود.